

MINDSZENTI LAP

Előfizetési ár:

Egész évre	4 korona
Fél évre	2 korona
Negyed évre	1 korona

Vegyes tartalmu hetilap. Megjelen minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth Lajos-utca 9. sz., hová a lapot érintő megkeresések intézendők.

Hirdetéseket

és nyílt-téri közleményeket a kiadóhivatal jutányos ár mellett közöl.

Népfölsegítési akció.

(Uj szociális programm).

A magyar közvélemény még élénken emlékszik arra, hogy Hollósy István dr, akkori mármaroszigeti alpolgármester és földbirtokos, ezelőtt néhány évvel fölvetette az eszmét, hogy a népfölsegítési akciót a magyar faj megmentésére meg kell indítani. Akkor lehetetlennek tartották e gyönyörű eszme kivitelét, amelyhez a könnyelmű számítás milliárdokat igényelt. Most azonban nemcsak a kormány, hanem az ellenzék is a legkomolyabban foglalkozik a népfölsegítési akcióval, mert belátják, hogy ez a legszükségesebb szociális reform, amely elintézésre vár. Most aztán előkerült újra Hollósy István drnak a földművelésügyi miniszteriumban fekvő memorandum, amelynek alapján törvénytervezet fog készülni a nép fölsegítésére. Hollósy István dr most Csongrádon szolgabíró s mint a humánus eszme jeles hirdetője, hirtelen nagy népszerűsége tett szert. Egy fővárosi újságrónak sikerült beszélgetést folytatni Hollósy dral, aki a népfölsegítési akcióról következőképpen nyilatkozott:

„Magyarországon még mindig nem ismerik gróf Széchenyi Istvánt eléggé. Majdnem úgy kell észrevétni az irányadó politikusokkal, mint ahogy annak

idején Madáchoz kellett felfedezni a magyar közönség számára. Hogy a számottevő, országos nevű férfiak közül melyik igyekszik Széchenyi eszméit érvényesíteni? s azokból legalább egyetlen tételt is felvenni? úgy látszik, hogy Széchenyi István annyira felette állott kortársainak, hogy még most se birt az utána következő nemzedék felemelkedni az ő nagy látókörének magasságára. Vagy melyik nagy szónok vette fel programjába a magyar fajnak fölsegítését? Széchenyi nagy lelkét egészen áthatotta az emberszeretete. Rajongással csüggött a fajtájának nagy érdekein, boldogulásán. Kis gyermek korában kezét csókolt a legöregebb jobbágnak, mikor ezek édes apja nevenapján az öreg gróf előtt megjelentek és üdvözölték. Ez az emberszeretet, ez a fajszeretet, ez a becsülése a magyar fajnak, még ha darócruha is födi a keblet, mert az is a mi fajtánkból való — szóval ez az emberkultusz, ez teljesen hiányzik a magyar társadalomból és közéletből.

Széchenyi csinálta meg az első lépést a nép fölsegítésére, jobbágyosság felszabadításának törvénybe iktatásával, mikor Bezeredy István és Fáy Andrásal együtt kezdeményezték az önkiváltóságot, az urbériség megszüntetését, a jobbágyok fölzsabadítását, a nemesek adómentességének megszüntetését tar-

talmazó nagy reformokat. Vagy talán már nincs semmi tennivaló ezen a téren? Vajjon a népszabadság, népfölsegítés eszméje már valósággá vált ebben a hazában, ahol a katona ma is adómentességet élvez — s nemcsak az állami tisztviselők, de a nagy uradalmak is a községi terhek hozzájárulása alól fel vannak mentve?

Hát, minő jogegyenlőség az, ahol csak éppen a legszegényebb községi lakosok vannak kötelezve a községi terhek viselésére és a katonatisztek és állami tisztviselők fel vannak mentve e hazafiui kötelesség alól? Hanem azért megkövetelik, hogy a községek el legyenek látva közvilágítással, szép utcákkal, tiszta járdákkal és egyéb kényelmüket kielégítő intézményes dolgokkal?

A magyar társadalom, főleg az alföldön két osztályból áll, — amely sohasem egyedül, a lentebbi kiváltság folytán: hivatalnokokból, akiket gyűlöli a paraszt, mert nem járul hozzá a községi terhekhez és parasztokból, akiket megvet a „nadrágos“ osztály. Polgár-osztály alig van, mert népfölsegítéssel, polgárosítással nem foglalkoznak sem a társadalom, sem a közélet vezetői. Pedig nagyon hálás feladat lenne ez. Sok teendő lenne ezen a parlagon hagyott téren, mert évszázadok óta, Zsigmond királyt és Hu-

TÁRCA.

A vörös kacaj.

Irta: Leonid Andrejev.

Mint az álomban, minden arc ismertnek tetszett előttünk s minden, ami körös-körül történt, szintén régen ismertnek és olyan bizalmasnak látszott, mintha már egyszer megtörtént volna; de ha aztán az egyik arcot, vagy az egyik ágyut figyelmesebben megnéztem, vagy az ágyuk dörgésére és a lövések füttyülésére és sístergésére neszeltem, — minden olyan elfogulttá tett egyszerűségével s megfejthetetlen talányosságával.

Beköszöntött az éjszaka, anélkül, hogy észrevettük volna s alighogy észrevettük, alig kérdeztük egymástól csodálkozva, honnan jött olyan hirtelen: máris a nap tűzött irgalmatlanul a fejünkre, csak bajtársainktól, akik ütégünkél fölkerestek bennünket, tudtuk meg, hogy a harc már harmadik napja dühöng, de ezt újra hamarosan elfeledtük: nekünk úgy tetszett, hogy ez minden egyetlen kezdet, és végnélkül való nap volt, amely majd világos, majd sötét, de minden időpontjában egyformán érthetetlen, egyformán föl nem fogható volt. És senki közülünk nem félt a haláltól — mert senki közülünk nem tudta megérteni, mi a halál . . .

A harmadik, vagy negyedik éjszaka, már nem tudom egészen pontosan, egy pillanatra a mellvéd mögé feküdtem s amikor szememet lecsuktam, mindjárt megjelent előttem az ismeretlen kép: Egy drb. kék tapéta és az

asztalkámon lévő érintetlen, boros kancsó. És a szomszéd szobában — úgy, hogy nem láthatom — van a feleségem és a gyermekem. Csakhogy most lámpa égett az asztalon, zöld ernyővel borítva — tehát mindenesetre, este vagy éjszaka volt. Mozdulatlanul állt a kép a lelkem előtt, úgy, hogy teljes nyugalommal és figyelemmel szemlélhettem, a tapétát, nézhettem a lámpafénynek a kancsó kristálytükrében való játékát s gondolkodhattam azon, hogy miért nem alszik az én fiam. Hiszen már késő éjjel volt s neki már régen aludni kellett volna. Azután még egyszer megnéztem a tapétát, mintázatának minden cirádáját, az ezüst virágokat, koszorukat — sohase hittem volna, hogy ilyen alaposan ismerem a szobámat.

Néha kinyitottam a szememet s láttam a fekete eget s rajta a különösen szép tüzes sávokat, aztán újra becsuktam, újra a tapétát láttam s a kancsót és azon töprengtem, miért nem alszik az én fiam, hiszen éjszaka volt s már régen aludnia kellett volna.

Közvetlen közelségemben felrobban egy gránát, lábaimat valami láthatatlan hatalom oldalra tolta s valaki hangosan felordított, — olyan hangosan, hogy még a robbanás dörejét is tulrivalta.

— Megint meghalt valaki, — gondoltam magamban, de nem mozdultam a helyemről s nem vettem le tekintetemet szobám tapétájáról és a kancsóról.

Aztán fölkeltem, körülmentem, parancsokat osztogattam, embereimnek arcát szemléltem, beírnyítottam a célt és e mellett állandóan arra gondoltam: Miért nem akar elaludni az

én fiam? Egyszer meg is kérdeztem egy tűzért s ő össze-vissza kezdett valamit beszélni s mind a ketten bólintottunk fejünkkel. S ő kacagott, bal szemöldöke rángatódzott, szeme csillogott, aztán intett, hogy nézzek hátra. Ott mögötte, nem lehetett egyebet látni, mint a csizmatalpakat, tudja Isten, kinek a lábain.

Már fényes, tiszta nappal volt, — amikor hirtelen esni kezdett. Eső, mint otthon nálunk — csupa közönséges esőcsepp. Olyan váratlanul s kívánságunk ellenére jött s mi valamennyien úgy féltünk a megázástól, hogy beszüntettük a tüzelést, ott hagytuk az ágyukat és elmásztunk oda, ahova éppen lehetett. A tűzér, akivel az imént beszéltem, az ágyu talpa alá mászott s ott maradt guggolva, ámbár rejtekében minden pillanatban elgázolhatták volna.

A kövér tűzmester egyik halotról leszedte a ruhákat, hogy a magat megkímélje s én föl-alá szaladtam az ütégben, hogy egy köpenyt vagy esernyőt fölhajszoljak. Egyszerre elnémult minden az egész terjedelmes területen, amely fölött az eső-felhő elvonult. Csak egy elkésett srnapnel röpült felénk sísteregve, aztán felrobbant; ekkor teljes csönd lett, — olyan csönd, hogy hallani lehetett a kövér tűzmester szuszogását és az esőcseppeknek a köveken és az ágyucsöveken való dobolását.

És ez a halk, forgatagos, az őszre emlékeztető susogás, ez a köröskörül uralkodó csönd és a fölmálló talajnak a szaga egy pillanatra széttepte a sűrű, veres ködöt, amely ugyancsak körülfogta. És amikor a nedves, az esőtől fénylő ágyut nézegettem, látása

nyadi Mátyást kivéve, törvényhozóink a városok, községek népeinek polgárosságát, fölszámolásával, támogatásával alig törődtek. Mert azzal, hogy a rúthénekek néhány száz tehenet, a székelyeknek néhány ezer koronát kiosztunk s magával a községi érdekekkel nem foglalkozunk, hanem engedjük őket jó vezetők nélkül, a száz meg száz percents pótdadók alatt görnyedezni s ha azokat, akik szeretettel foglalkoznak a néppel, azokat a társadalom lesajnálja, — akkor nem fog megfelelő eredményt hozni a népfölsegítési akció soha.

Igy kell kezdeni, gyökerében kell a bajt orvosolni. Ugy amint az Széchényi István lelke előtt ideálként lebegett, — a népfölsegítési akció a fajunk felsegítésének az eszméje és gyakorlata. A törvényhozásnak, a nagy szónokoknak és a nagy államferfiaknak menni évszázadok óta végre észre kell venni a kis embereket és a községeket is, amelyeknek élére a legkiválóbb embereket állítsák, — emeljék a jegyzők tekintélyét és fizetését, hogy az ugynevezett magánmunkálatokat ingyen teljesítsék ők is, mint más hivatalnokok.

A községek terhein könnyíteni, pótdadókat leszállítani, háztartásukat ellenőrizni, szóval jó községi törvényt alkotni, valahára a legelső teendő, ha segíteni akarunk a népen. Akkor nem fog a kormány főrekrvése kudarcot vallani, mint például az állattenyésztéssel, selyemtenyésztéssel, a munkásegélypénzzel, amelyet kigunyolnak a községek vezetői a legtöbb helyen, — vagy pedig hallani sem akarnak róla. Vagy nem történik meg az az eset, mint a rúthén-akciónál, hogy amint a szegény rúthén pénzhez jut, annyira fel van segítve, hogy elutazni, kivándorolni Amerikába, ahol

egészen váratlanul meghitt, csöndes ifjúkori emlékeket támasztott föl bennem: gyermekkorom és első szerelmem emlékeit.

De a távolban eldőrdült hirtelen, vérszen és hangosan az első lövés és a pillanatnyi nyugalomnak a varázsa elillan. Ép oly sebtben, mint ahogy elbujtak az emberek, kimásztak földzeteikből. A kövér tüzemester rákiabált valakire. Egy lövés patogott, ezt mindjárt egy második követte — és újra befolyt az a kimerült agyakat a véres, áttörhetetlen köd.

És senkimen vette észre, mikor az eső elállt. Én csak arra emlékeztem, hogy a tüzemesternek, aki holtan terült el ágyuja mellett, vastag, felpuffadt, szivacsos arcáról az eső alápergett, — tehát meglehetősen sokáig eshetett.

... Előtte egy még egészen fiatal önkéntes állott, — azt jelentette, — kezét cipkájá ellenzőjén tartva, — hogy a tábornok kéret bennünket, tartsuk még két óra hosszát helyünket, addigra majd erősítő csapatokat kapunk. Azt feleltem neki, hogy még addig tarthatom magam, ameddig akarom. És ahogy ezt a választ adtam neki, hirtelen feltűnt nekem, arcának szokatlan sápadtsága. Soha életben nem láttam még ilyen fehér arcot. Még a halottak arcán is több szín van, mint ezen a fiatalos, szakállatlan arcon. Nyilván utközben, ahogy felénk tartott, rettenetes ijedelmét állott ki s ebből még mindig nem ocsudott föl. És a kezét bizonynyal azért tartotta göröcsösen, erősen sipkája ellenzőjén, mert ezzel a szokásos, egyszerű modulattal akarta száműzni magától örült félcímét.

— Fél ön? — kérdeztem tőle, miközben könyököket kezemmel megérintettem. De ez a könyök mintha fából lett volna, és ő maga csöndesen mosolygott és hallgatott. Vagy, helyesebben szólva: Csak ajkai körül rezgett

embernek becsülik a szegényt is, ahol az Egyesült államok élnoke kezét is fog vele.

A népfölsegítési akciót tehát az emberkultuszról kezdjük, akkor lesz sikere. A népfölsegítési akciót tehát az emberkultusz jegyében, a társadalom teljes bevonásával kellene kezdeni, — mint amelynek vázlatát, képét a legnagyobb magyar félszázaddal ezelőtt oly csodaszépen megrajzolta. Akkor lesz világraszóló sikere.

Dr. Hollósy István nyilatkozatának őszinte, nyílt és radikális hangja mélyen belevág a közigazgatási, községi és társadalmi élet huszába. De örülünk rajta, mert legalább egy szakferfiu ajkáról halljuk, hogy mi a baj s mit kell orvosolni. A népfölsegítési akció hatalmas eszméje az egész országon végigszángul s meglepéssel tölti el a népek s a népért élő férfiak keblét, hogy valahára történik valami azért a népért, amely vérrrel és pénzzel adóz egy évezred óta!

Kisiparosainkról.

Milyen ellentétes a jelenlegi állapot! Az iparcikkek iránti szükséglet a lakosság szaporodásával folytonosan emelkedik és iparosaink mégis szegényednek, úgy annyira, hogy nagyobb részük csak földzások-földzásokból él, ami persze csak sovány kereset, holott állíthatjuk, hogy munka tekintetében a magyar iparos ma alig marad mögötte a külföldinek, sőt gyakran fölül is mulja.

Ez az anomália abban leli magyarázatát, hogy a közvetítő kereskedelem legtöbb részben idegen gyártmányokat portál, amennyiben a külföldi gyárosok hitel nyújtanak tökéletesen kereskedőinknek.

A kisiparosok megtudnának felelni a követelményeknek, ha módjukban lenne a közvetítő-kereskedővel dolgozni. Mert az ipa-

valami, mint egy mosoly, míg szemében ifjuság és félelem volt, semmi egyéb.

— Fél ön? — ismételt meg barátságos hangon kérdésemet.

Ajkai megvonaglottak, mintha azon fáradoztak volna, hogy egyetlen szót is kiejtsenek — és ebben a pillanatban valami megfoghatatlan, rettenetes, izonyos történt. Jobb arcomon hirtelen meleg lehetett éreztem, erősen ingadozni kezdtem és a szemem előtt a sápadt arc helyett valami rövid, tompa, vörös meredezett, amelyből hirtelen sugárban vér ömlött ki, véres pezsgőhöz hasonlóan, amely a rosszul mázolt korszmai cégereken a pezsgős üvegből kiserked. És ebből a rövid, vörös, előmlő valamiből még mindig egy mosoly sugárzott ki, egy fogatlan nevetés: — a vörös kacaj.

D a l.

I.
Egy őszi délutánon...
Midőn a felhőmelybe bútt a nap
S a sárguló falombra
Utolsó bús mosolyát szórta csak:

Egy őszi délutánon
Majd meghasadt, igny fajt a szívem:
Azt mondd, nem szeret
S mosolygott rám szeliden
Egy őszi délutánon.

II.

A szem kék volt, a haj barna,
Mosolygva járunk a rózsaszín avarba.
S míg csak a napfény fova nem szállott:
Téptünk az erdőn tarka virágot.

A szeme kék volt, a haja barna;
Forrott a vérs, csókomat akarta.
Két gömbölyű karját nyakamra fonta,
Homály volt... S hallgatott már a fa lombja.

H.

ros lehet jó iparos, de még nem kereskedő és viszont megfordítva; tehát egyik a másiknak kiegészítő részét képezi és el sem képzelhető egészséges ipar kereskedelem nélkül. E két elem összehozását pedig csak a hitelnyújtás kibővítésével lehetne elérni.

Nekünk nincsen meg a közvetítő nagykereskedő és bizományos, a kik nemcsak hogy készpénzért veszik meg a kisiparos készítményeit, hanem még el is látják állandóan munkával. Iparosaink tudnak dolgozni, nekik csak munka kellene!

Utóbbival nem rendelkeznek, ellenben pénzintézeteink vannak feles számmal és minthogy az ország nagyobb pénzintézetei mindenkörön megkövetelték, hogy az állam, megye, város stb. a közpénzek millióit nálunk elhelyezzék, ezzel szemben megvolna a morális kötelességük az ipart és kereskedelmet legmesszebbmenőleg támogatni. Ez azonban csak üres képzelet marad. Nálunk csak prim pénzhitelek ismernek, azt is nagyobbára ingatlanok lekötése ellenében, a mihez ugyan nem szükséges „moralitás.“

Megteremtették az országos központi hitelszövetkezetet, de annak jótékony voltáról vajmi kevesen tudnak és nem is fognak tudni a legnagyobb állami támogatás mellett sem, mivel ugyanazt teszi, amit más számtalan bank tesz, sőt még nehezebb föltételekkel: hitelképes embereknek, akik ugy is kaptak és kapnak hitelt, kölcsönt ad, ellenben az egész kicsiny embert, egyáltalán nem támogatja, holott az volna azoknak az állami kamatnélküli milliósoknak a hivatásuk.

Felette nagy baj, hogy iparosaink, a helyett, hogy védekezzenek a sok tönkretévő ellen, maguk közt irigykednek és veszeksznek, pedig együttesen, vállelve sok minden hasznosat tudnánk elérni, aztán nincs igaz szöszölőjük, aki önzetlenül venné fel a harcot érdekeik megóvásáért. Pedig itt az ideje, hogy mindez ellen tennének valamit. Fogjanak tehát hozzá, mert csak a kezdet nehéz, aztán meg jobb későn, mint soha!

Ujdonságok.

— Papi gyűlés. A mult csütörtökön tartotta a csongrádi esperesi kerület papsága őszi koronagyűlést Mindszentben. Előző istentisztelet után a gyűlés nagy érdeklődéssel folyt le a kerület papságának majdnem teljes részvételével. Miután hódoló távíratot küldöttek a megyés püspöknek, Kádár Szilveszter plébános vendégszerető asztalánál töltötték az időt, kedélyes hangulatban, a késő délutáni órákig.

— A megyei dülöutak rendezése. A földmivélségi miniszter a vármegyei törvényhatóságokhoz a következő rendeletet intézte: Előfordult, hogy a községek, amelyek közös dülöutak rendezése és állandó megjelölése iránt vagy nem a kellő időben intézkednek, hanem akkor, amidőn a kataszteri munkálatok a betétserkesztés céljára már rendezettek, vagy pedig az állandó megjelölést mellőzik s a helyett néhány hét alatt elpusztuló karókat, zsindeleket alkalmaznak és az így kellőleg nem tájékoztatott fölvételnek előforduló esetleges íves kitérítések ellen a telemeknyvi betétek elkészülte után kell a mezei közös dülöutak rendezése érdekében fölszólamlásokkal élni. Az ilyen eljárás azt eredményezi, hogy a betétserkesztés céljaira már rendezett kataszteri munkálatok föl lesznek forgatva, mi által áttekinthetőségük biztossága veszedelmezettve van, de egyszersmind az államkincstárra több költséget is ró. Fölvonom az alispánt; utasítsa a községeket, hogy a megyei, községi közös dülöutakat a részletes fölmérést megelőzően rendezzék.

— Az ezer korona ajándék kiosztása. Folyó hó 20-án délután osztotta ki a helybeli plebánián a község előjárósága közbenjöttével Kádár Szilveszter plébános Pallavicini Sándor örgről által a mindszenti szegényeknek ajándékozott 1000 koronát. Mintegy 190 elesett, tehetetlen szegény részesült az adományban, egyenkint 5—10 koronában. Nem csekély gondot, fáradságot igényelt a szegények kiválasztása. Mert a segélyt az intézők érezhetővé akarták tenni, hogy a kiválasztottak a hiányzó élelmet, avagy ruházatot számottevő időre beszerezhesék; másrészt pedig nyilvánvaló, hogy sokkal többen érzik magukat szegénynek, mint amennyien ajándékban részesülhettek. Hálálkodással szívükben, könnyekkel szemekben távoztak a megajándékozottak a minden zugában megtelt paplakról. Valóban elfáslutnak kellene lenni annak, akit meg nem hatott volna a szerencsétlenek orcáin kigyult öröm a fölött, hogy kis időre eltávozt a szükség roskatag viskóikból. Hogy hátat adhasanak a mindenható Istennek s érzelmeiket az Ur házában kifejezhessék, másnap csütörtökön délelőtt 9 órákor hálaadó isteni tiszteletet rendezett a plébános ur, a melyen a megajándékozottakon kívül megjelent a szolgálói hivatal, az előjáróság, a tanítótestület az elemi iskolás gyermekekkel teljes számban, az intelligencia nagy része, az önkéntes tűzoltóság egyenruhában stb. Önkéntelenül is kis ünneppé változott a szürke őszi nap, amelyet sokáig emlékezetben tartanak az abban résztvevők. Itt említtük meg, hogy Sándorfava és Algyő községek szegényei is részesültek 500—500 korona ajándékban.

— Meghívó. A Mindszenti Önkéntes Tűzoltó-Egyet f. hó 24-én, azaz ma vasárnap délután 3 órákor tűzoltási gyakorlatot tart a piactéri nagy ártézi kútnál, melyre az érdeklődők meghívotnak.

— A nép gondolkodásmódja. Az örgrői 1000 korona adomány szétosztásakor a plébánia kapuja előtt összegyűltek a segélyezettek s az egyik csoport szövívője imígyen adott kifejezést hálálkodásának:

— Hát mégis csak jó ember az a Pap Miska. Áldja meg az Isten minden léptét, nyomát, hogy ehhez a kis pénzhez segített bennünket!

Pap Mihály t. i. az egyik tanácsbeli, aki a helybeli szegények legalaposabb ismerője s akinek ekként legjobban érdemül tudták némielyek, hogy segélyhez jutottak. Nem lehetetlen, hogy az ilyenek a hálaadó istentiszteleten nem is annyira az örgről szemlélyre, hanem inkább Pap Miskára kérték az Isten áldását.

— Az anyaság halottja. Kint a tanyák világában súlyos helyzetbe jut az asszony, ha anyaság elé néz. Orvos nincs messze földön, szülész nő is nagy ritkán kerül csak a közelben, és bizony nem egy esetben lesz végzetes az anyaság csak azért, mert segítő istápoló kéz nem volt a fiatal asszony közelében, mely gyöngéden átszegtette volna a válságosan súlyos percekben, órákon. Segítő kéz, orvos, szülész nő közelébe híjján lett áldozata kint a tanyák világában, folyó hó 19-én Gömöri Andrásné is az anyaságnak. — Ahogy a válságos idő elkövetkezett, gondos, aggódo férje azonnal segítségért futott. De ezalatt magára maradt az anyaság elé néző asszony és mire férje visszaérkezett, a szerencsétlen már halott is volt.

— A csanyateleki nöcsabító. Szegeden az esküdtbíróság f. hó 18-án kezdte meg az első napon egy érdekes megyénkbeli esettel foglalkozott. Az első vádlottja e ciklusnak ugyanis a deresedő hajú csanyateleki parasztember volt, akit asszonykerülő, szerelmes

vére vitte bele a bájba. Csepregi Pál csanyateleki földmives bűnyűében ítélkezett az esküdtszék e hó 18-án. Csepregit a vádhatóság szándékos emberölés büntetének kísérletével vádolta. Az eset ugyanis, mint annak idején lapunkban megírtuk, az, hogy Csepregi ez évi június 2-án háromszor ráölt revolverrel Dóka Mihályra, akit az egyik golyó mellén talált, de szerencsére csak kisebb sérelmet okozva. A lövöldöző öreg ember azért akarta láb alól eltenni Dókát, hogy annak a feleségéhez férközhessen. Csepregi három év előtt tette el a feleségét és attól fogva, öreg ember létere is, egyre kerülgette Dókánét. A megkörmökeztett asszony férje egy ideig csak tűrte a szerelmes Csepregi látogatásait, de amikor észrevette, hogy miben sántikál az öreg, kiverte a házból. Ez évi június 2-án Dóka a templomból ment haza, mikor összetalálkozott Csepregivel, aki rövid szóváltás után ráölt. A golyót Dóka kabátja fölfogta, ugy, hogy csak jelentéktelen sérülést szenvedett. Csepregi az esküdtszéki tárgyalás során azzal védekezett, hogy önvédelemből emelt fegyvert, mert attól félt, hogy Dóka ismét el akarja verni. A tanak azonban másként vallottak és így az esküdték is bűnösnek mondták ki a vádbeli cselekményben, mire a törvényszék két és fél évi fegyházra ítélte el.

— Eljegyzés. Petőcz Endre pesti uri szabó leányát, Rózsikát eljegyezte Szántó József hódmező-vásárhelyi uri szabó.

— Ujabb szerencsétlenség a mindszei révben. E hó 14-én örletni küldte kocsiját Mindszentre Ábrahám József levelényi uradalmi csösz, kis bérésével és feleségével. Visszamenet a komplejáróhoz érve, valamitől félreugrott az egyik ló s legott eltört a kocsni rudját. A bérés fia, látva a veszedelmet, nem akart lemenni a hajóhoz, hanem igyekezett a lovakat oldalra teríteni, s a parton tartani, hogy a rudat összeköthette volna. Am az eltéréskor a törött rúd szokatlan helyen érvén meg a lovak lábait, ezek megvadultak s rohantak a lejárón le, a komphajó felé. A lejáró feleén elnyomta az egyik ló a másikat a bevágás oldalára, mire a kocsni fölfordult, a hátúja pedig elszakadt s maga alá tette a halálra íjett asszonyt, a nemkevesbé megrémült fiú pedig a nagy lendülettel egészen a partra repült. Mig ez történt, a megvadult s több sebből vérző lovak, a kocsni elejével szédületes gyorsasággal rohantak a parthoz erősített kompha, fellökték az eléjük ugrott révszeket s futottak az üres kompon végig. Mint madár repültek át a komp végén kifeszített láncon, belé a Tiszába. A kocsni eleje azonban megakadt a láncon s a lovak pillanatig lógtak a levegőben, a másik pillanatban azonban engedtek az elszakadt istrángok s elmerültek a vízben. Nem is jöttek föl többet. A kocsni alá került asszonyt nagyon megrémítette a kocsni s a reá fordult lisztes zsák. Részben a fájdalomtól, részben az ijedségtől soká jött magához. Aléltan vitték egyik csuci házba, amelynek háziasszonya: Ludányi Józsefné rögtön a leggyöngédebb ápolásban részesítette. A beteg asszonyt szerdán vitték ki a pusztra, ahol még ma is élet-halál közt lebeg. Szerencse, hogy a lovak a csigás oldalon rohantak keresztül a hajón, mert ha a másik oldalba veszik vala útjukat, az ott álló gyalogos asszonyokat mind összetörték volna. A vízbe fullt két ó érteke 800 korona. Mint kiderült, mulasztás a szerencsétlenségért senkit sem terhel.

— Koch tanár találmánya. Koch Róbert tanár jelenleg Kelet-Afrikában van és ott tudományos vizsgálódásokat végez. Tudományos kutatásainak igen nagy jelentősége van, noha annak idején a tuberkulín fölfedezésével olyan reményeket támasztott, amelyek nem teljesedtek. Akkor tudvalegyően hirdették, hogy az általa föltalált és összeállított folyadék meggyógyítja a tuberkulózist, pedig ellenkezőleg: a gyakorlat bebizonyította, hogy a tuberkulotikus betegnek a szer csak ártalmára van és legfőképpen csak diagnosztikus célokra alkalmas, most a visszatérő láz okát fedezte föl. Hosszu kutatásai után sikerült megállapítania, hogy ezt a betegséget egy szipolyozó apró légy okozza. A veszedelmes, apró állat vért szipolyozván valamely beteg ember testéből, másra

repül és ott szipolyozván, a mérgező anyagot átviszi az egészséges testre is. Az ok kifürkészése természetesen nem jelenti azt, hogy egyszersmind a gyógyítás módját találta meg. Ez a baja majdnem minden orvosi találmánynak. Nagyon jól tudják, — ha tudják, — mi a betegségnak oka, de nem tudják, mivel, mily módon, mily eszközök által lehet azokat gyógyítani.

— Köszönjünk tisztességesen! Honnan származik, honnan nem az a tudat az emberiség meggyőződésében, hogy a tisztelt és a feltett kalap nem férnek össze egymással: döntse el valami encyklopedista. Elég az hozzá, hogy ez a szokás él és uralkodik, és mint ezer társadalmi formát, pontosan be kell tartani. Hej, mégis hányan vétének a tisztességes közsönség ellen! Köszönjünk közsönségesen, hetykén, megvetően; közsönségesen alázatosan, hízlelően, protekciót kérve, csuszva-mászva. Az asszony, leány, kacérkodva, bolondítva. Csak ösztintén nagyon kevesen köszönnék... és azzal a tisztességtudással, ami embertársunkkal szemben kötelező. Lássam, hogy közsönség és megmondom, ki vagy! A közsönség — a jellem... Egy elmulasztott kalapemelés és egy halásos ellenséget szerelt magadnak. Egy arrogáns, és fitymaló közsönség a munkásnak: és jobban elősegít a szocializmus terjedését, mint egy igazt beszéd. Lám most a katonaságnál, rendeletileg szabályozzák a közsönséget. A katonaság újabb felsőbb helyről figyelemztést kapott, hogy pontosan tartsa szem előtt a tisztelgés és közsönségre vonatkozó szabályokat. Különösen a tisztelgés ajánlott figyelembe, hogy alárendeltjeik tisztelgését szabályszerű szultaltással fogadják, ne pedig csak könnyed kézemelés, amit kicsinylésnek is nézhet az illető, már pedig az ilyen rotája a katona önértéket. Hm... bizony, bizony, a polgári társadalomban is jó volna, ha lehetne egy ilyen rendeletet kibocsátani: — Köszönjünk tisztességesen!

— A tejhamisítók ellen. A földmivélségi ügyvivő rendeletet intézett a hatóságokhoz a tejhamisítás tárgyában. Ime a rendelet: A mezőgazdasági termények, termékek és cikkek hamisításának tilalmazásáról szóló rendelet szerint a tej és termékei közforgalmának a törvény szerinti ellenőrzése szempontjából azokon a helyeken, illetve helyiségekben, hol ezen termékek és cikkek árulotnak, vagy előállítotnak, illetőleg hol az előállításra szánt termékek és cikkek, vagy ezek hamisítására szánt anyagok raktározotnak, a szokásos üzleti órákban, vagy abban az időben, mikor a helyiségek a forgalom számára nyitva állanak, ellenőrző szemléket tartandók, melyek megtartása az elsőfoku közigazgatási hatóságok feladatát képezi. Miután azonban ezen hatóságok az e téren előforduló nagyszámú visszaélések és különböző hamisítások felismerésénél nem bírhatnak oly gyakorlattal, és tájékozottsággal, mint az országos teigazdasági felügyelőség közegei, a minisztérium ezeket bizta meg azzal, hogy kiszállásai alkalmával az izézett törvénycikk végrehajtási rendeletének a tej és termékeinek hamisítására és forgalomba hozatalára vonatkozó részletes és szigorú kereshatározatát szintén közreműködjenek. Felhívja ennélfogva a hatóságokat, hogy a visszaélések kipuhatólásához szükséges ellenőrzési szemléket az említett felügyelőség közegeinek kiszállásai alkalmával az általuk előadandó kérelmére, azok közbenjöttével és szakértelmük igénybevételével tartsák meg.

— Egy lapnak szenzációs útjása. Az utóbbi időben nagy világlapok mindinkább meghonosították azt az útjást, hogy az eseményeket történetik pillanatában fényképekben megörökítik és olvasóinknak bemutatják. Ezen világlapokkal a Magyar Hirlap, függetlenül, politikai napilap nemcsak lépést tartott, de sőt messze fölléltatta őket, amennyiben nap-nap után remek fényképekben mutatja be a napi eseményeket és azok szereplőit és egyébként is folyton elevenen friss és bő tartalommal jelenik meg. A „Magyar Hirlap“ Budapestben este jelenik meg és kora reggel odaérkezik minden vidéki városba. Előfizetési ára havonként 2 korona 40 fillér, negyedévenként 7 korona. Ezen előfizetési árért az előfizető házhöz szállítva kapják a lapot, ezenfelül havonként egy kötet elsőrangú íróktól származó regényt és karácsonyra egy pazar kiállítású díszalunomót ad ingyen a lapkiadó. Mutatványszámot bárkinek küld, ha ebbeli kívánságát a kiadóhivatallal, Budapest V., Honvéd utca 10., tudatja.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
OLOSKAI HORVÁTH ANTAL

Horváth A. könyv- és műnyomdája, 1905.

Bérbeadó föld.

Gajda Antalnak a szegvári határban, a Zsigerháti dűllőben levő 14 hold tanyaföldje hat évre haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet vele Szegvár, II. tized, 139. sz. alatt.

Egy Singer-féle

Családi varrógép,

teljesen jó karban, olcsón eladó. Cim kiadóhivatalban.

Tánciskola megnyitás.

Van szerencsém Mindszent község közönsége, de különösen tánckedvelő fiatalságának szives tudomására adni, hogy Gyovay István vendéglőjében november hó 1-én

táncanfolyamot

nyitok és a legújabb táncokban is alapos oktatást nyujtok mérsékelt díjazás mellett.

Szives támogatást kér

Török Bálint
táncitanító.

Eladó kocsi.

Egy kivágott oldalú, dupla ruganyos bőr-ülésű könnyű kocsi eladó. Bővebb értesítés nyerhető Kertész Mór tulajdonosnál.

Rózsa krumpli

kapható válogatott közepnagyságban métermázsánként 6 kor. 60 fillérért, apró 5 kor. 60 fillérért, kiváló nagyságban 8 koronáért Vigh Gyula uradalmi-mérnöknel.

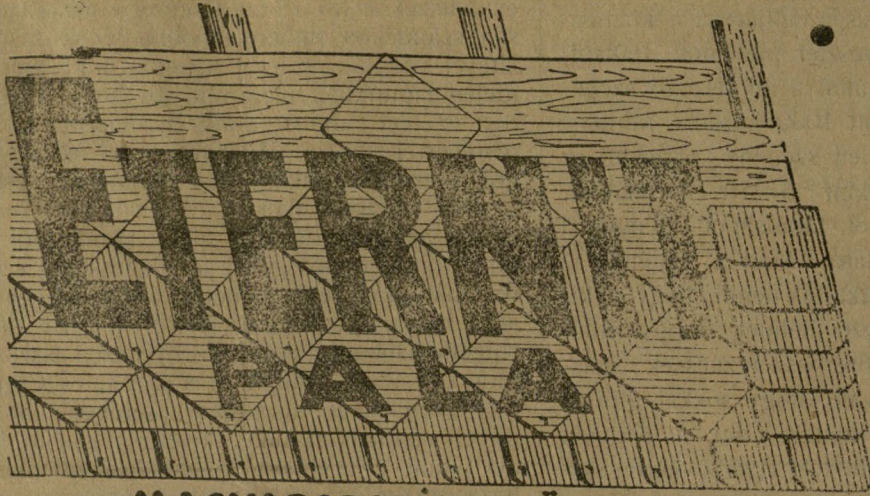
Ház-eladás.

Üzletemet Mindszentről Vásárhelyre helyezvén át, ennél fogva a vasuti állomás mellett levő házamat és földemet örök áron, kedvező fizetési feltételek mellett, eladom. Továbbá raktáron levő összes épület-, asztalos- és tűzifa-készletemet a lehető legjutányosabb áron kiárusítom.

Tisztelettel

Csótó Nagy István.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDESI ANYAGA



MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK HATSCHKE LAJOS
BUDAPEST-VI., ANDRÁSSY-ÚT 53

Jó házból való fiú
lakatos tanulónak felvétetik Gálint Dávid
lakatos-mesternél Szabadság-utca 782. szám.

Iskolai tankönyvek

író- és rajzszerkek, valamint mindenféle papírárak a legolcsóbban szerezhetők be

Horváth Antal papirkereskedésében Mindszentben.

Könyvek bekötése tartósan és olcsón.

Értesítés.

A MINDSZENTI TAKARÉKPÉNZTÁR

ezennel értesíti ügyfeleit s a helybéli ugy, mint a közel vidéki közönséget, hogy azon helyzetben van, miszerint ingatlanokra a legkedvezőbb

hosszu lejáratu törlesztéses kölcsönöket

nyujthatja. — Bővebb fölvilágosítással s törlesztési tervekkel szolgál az

Igazgatóság.

Harminc százalék megtakarítás

érhető el, ha rövidáru-, norinbergi-, divat- és cipőáru-szükségletünket

Kovács Sándornál Vásárhelyen szerezzük be.

Jelen kis hirdetésem olvasását tiszteletteljesen kérem, saját érdekében, figyelmesen teljesíteni és megfog győződni mt. Cimed arról, hogy csakis pontos, jó és szolid kiszolgálás mellett kapja alatt felsorolt áruimat olcsón, a Zöldségpiacon levő **rövidáru-, norinbergi-, divat- és cipőáru-üzletomben.** Nagy raktárt tartok: férfi-, női és gyermek-ingekből, gallérok, kézellők, nyakkendők, sétabotok, utazóbőröndök (kofferek), illatszerek, fésűk, legfinomabb szappanok, legjobb minőségű bőr- és selyemkezttyúk, elsőrendű és többféle kötő- és horgoló-pamutok, cérnák, kész kézimunkák és kézimunkákhoz való bármilyen selymekből.

Óriási választék: legfinomabb férfi-, női és gyermek-cipőkben, kítűnő fűzőkben (miderek), a legjobb férfi-, női és gyermek-harisnyákban, remek kötők és alsószoknyákban.

Menyasszonyi kelengyék remek választékban. Bál belépő-gallérok, selyem sálak, legyezők, boák, ruha-kellékek, a legszebb ruha-diszek, selymek, finom csipkék, mindennemű szalag-, gyöngy- és zsinórdiszek, selyem csipkeszövetek és selyem-hímzések, valamint minden a kereskedésem körébe vágó, de itt fel nem sorolt árukból nagy választékot tartok.

Midőn mélyen tisztelt cimed szives pártfogását kérni bátor vagyok, maradok kiváló tisztelettel

Kovács Sándor, Hódmező-Vásárhely, Zöldségpiac

Nagy választék nap- és esőernyőkben! 1500 darab raktáron!

Nagy választék cipőkben! — 3000 pár állandóan raktáron!